

Veľké Kolpašské jazero

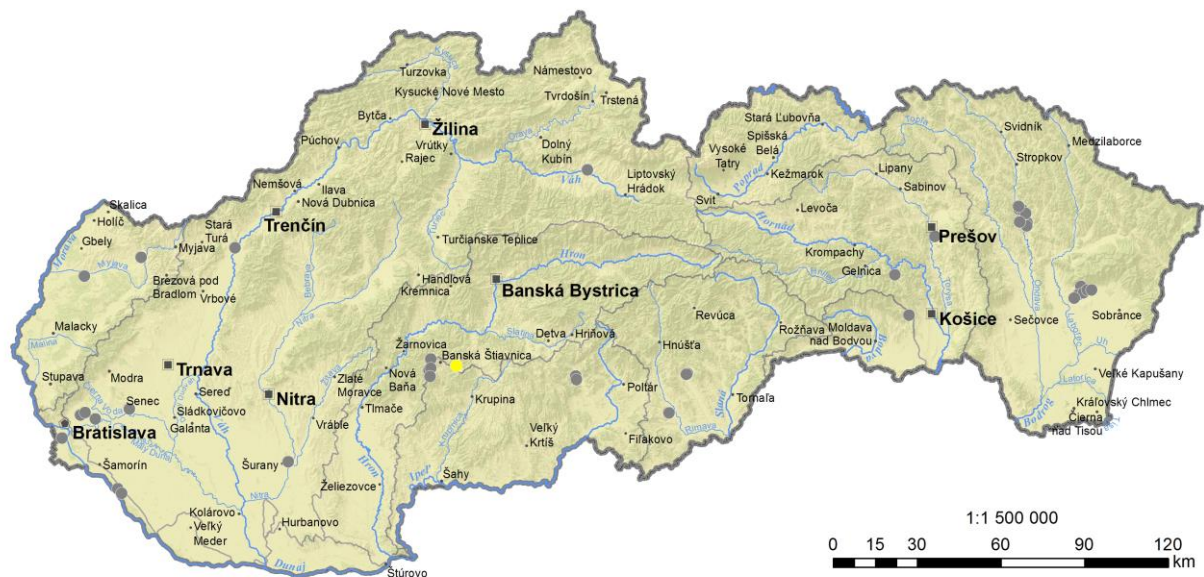

Internetový profil vody určenej na kúpanie

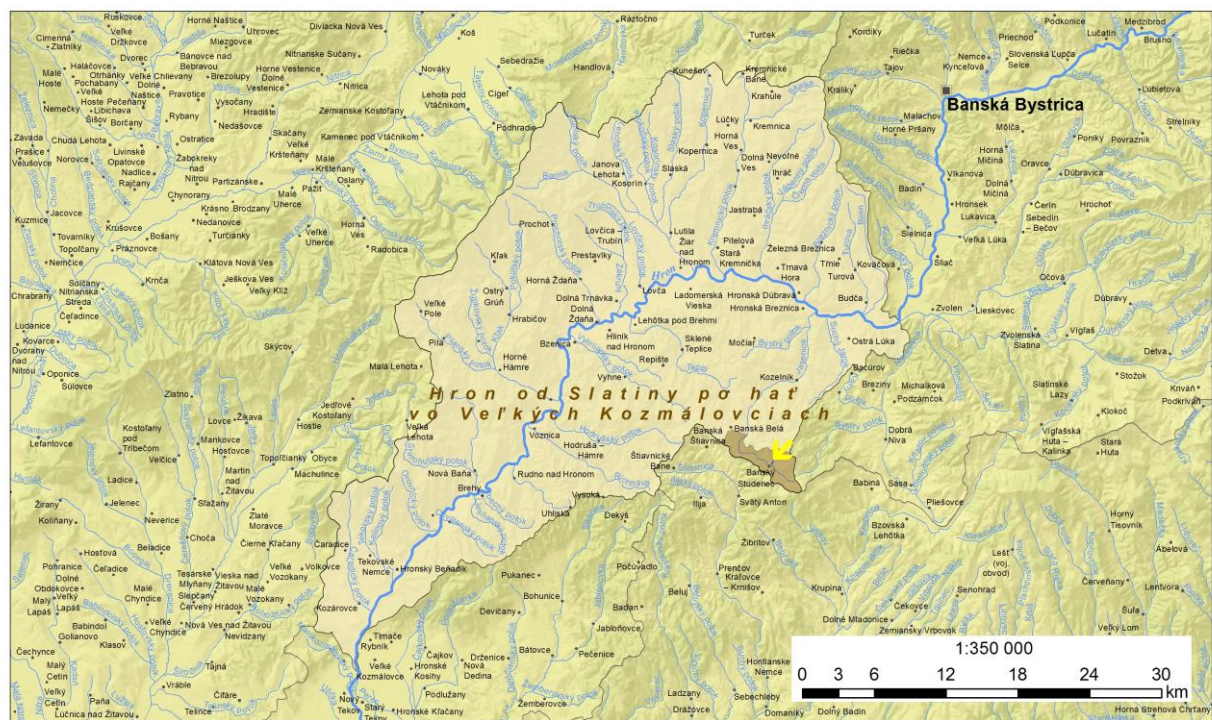
Členský štát EÚ: Slovenská republika	 <p>Obr. 1: Veľké Kolpašské jazero, pláž (zdroj: RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom)</p>
Kraj: Banskobystrický	
Obec: Banský Studenec	
ID vody na kúpanie: SKREK011	
Spôsob vyhlásenia vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“): Lokalita Veľké Kolpašské jazero bola vyhlásená Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 6/2005 z 18. mája 2005, ktorou sa vyhlasujú vody určené na kúpanie a určujú povrchové vody určené pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb za vodu určenú na kúpanie.	

Orgán kompetentný za monitorovanie	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom
Kontaktné údaje	<u>adresa:</u> Cyrila a Metoda 357/23, 965 01 Žiar nad Hronom <u>tel.:</u> 045/ 672 49 67 <u>e-mail:</u> zh.ruvzzh@uvzsr.sk
Orgán kompetentný za hodnotenie	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
Kontaktné údaje	<u>adresa:</u> Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava <u>tel.:</u> 02/49 284 111 <u>e-mail:</u> uvzsr@uvzsr.sk
Spôsob rekreácie	neorganizovaná (bez prevádzkovateľa)

Lokalizácia vody určenej na kúpanie v rámci SR

Detail základného povodia

Legenda

- Bratislava hlavné mesto
- Banská Bystrica krajské mesto
- Banský Stúdenec názov obce
- štátna hranica
- hlavný tok
- prítok
- čiastkové povodie
- základné povodie
- podrobné povodie
- voda na kúpanie
- ↘ lokalizácia vody na kúpanie
- Hron názov hlavného toku
- Jasenica názov prítoku
- Hron od Slatiny po hať vo Veľkých Kozmálovciach názov základného povodia

Mapová kompozícia: ©SAŽP CEI, Banská Bystrica, 2013; Použitá údaje: Atlas krajiny SR ©SAŽP CEI, B. Bystrica, 2002; National Geographic, Esri, DeLorme, NAVTEQ, UNEP-WCMC, USGS, NASA, ESA, METI, NRCAN, GEBCO, NOAA, IPC

Mapa 1: Lokalizácia VUK Veľké Kolpašské jazero (zdroj: SAŽP)

Popis lokality

Vzhľadom na nedostatok prírodných vodných zdrojov v banskoštiavnickej oblasti sa snehová a dažďová voda zachytávala v zberných jarkoch a kumulovala sa vo vodných nádržiach. Od začiatku 16. stor. do polovice 19. stor. sa v oblasti vybudoval vodohospodársky systém umelých vodných nádrží. Systém pozostával zo 60 umelých vodných nádrží (tajchov), ktoré boli navzájom pospájané zbernými, náhonovými a spojovacími jarkami. Zabezpečovali pohonnú energiu na odčerpávanie spodnej vody z banských šácht a štôlní. Do súčasnosti sa zachovalo 23 vodných nádrží.

Kolpašské jazero sa nachádza pri obci Banský Studenec, vo východnej časti Štiavnických vrchov v úzkej dolinke Kolpašského potoka. V blízkosti sa nachádza jaskyňa a banskoštiavnicke arborétum. Jazero vzniklo okolo roku 1730, leží v nadmorskej výške 598,5 m. n. m. a jeho objem je 798 900 m³.

V roku 2008 bola z jazera vypustená voda a uskutočnila sa jeho rekonštrukcia.

Legenda:

- monitorovacie miesto
- prevádzkovaná pláž

mierka: **1 : 8 600**

Mapa 2: Letecká snímka VUK

(zdroj: Digitálna ortofotomapa © EORSENSE, s. r. o., © GEODIS SLOVAKIA, s. r. o.)

Súradnice monitorovacieho miesta		x	y
Súradnicový systém	ETRS89	18,9762	48,4484
	S-JTSK	-432 652,8944	-1 259 416,0004

Tab. 1: Lokalizácia VUK Veľké Kolpašské jazero

Popis pláže

Štruktúra pláže

pláž je zatrávnená, vstup do vody je pozvoľný z pláže alebo schodíkmi z hrádze; malá detská pláž pre mamičky s deťmi s maximálnou hĺbkou vody 80 cm

Charakter pláže

prírodný

Celková dĺžka/plocha pláže

300 m/900 m²

Celková plocha lokality

96 900 m²

Plocha vody na kúpanie

96 900 m²

Priemerná/max. hĺbka vody na kúpanie

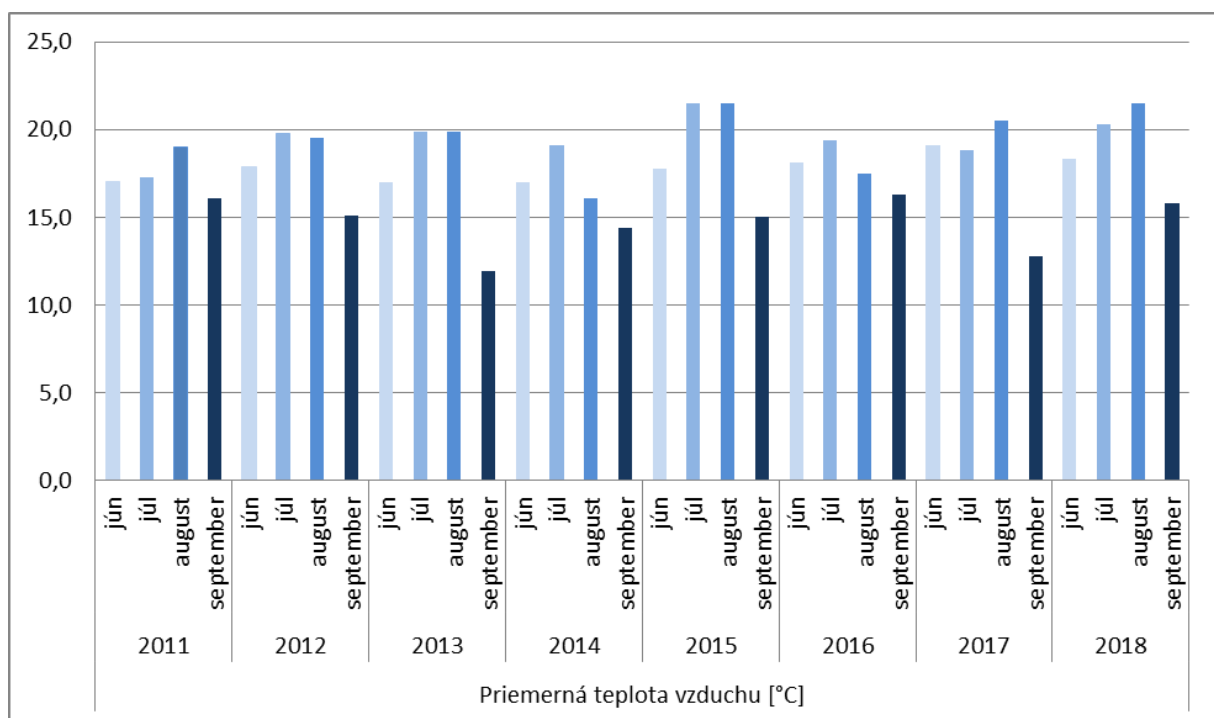
4,5 m/13,5 m

Priemerná teplota vody počas sezóny

17,9 °C

Obvyklá dĺžka kúpacej sezóny

18.6. – 31.8.

Obr. 2: Priemerná teplota vzduchu na VUK Veľké Kolpašské jazero (zdroj: SHMÚ)

Vybavenie pláže toalety: dva chemické záchody počas kúpacej sezóny

šatne: slímáky na prezliekanie

Maximálny denný počet kúpajúcich sa počas kúpacej sezóny 1 600 osôb

Kapacita areálu 1 600 osôb

Vybavenie areálu: privátne ubytovacie zariadenia.

Obr. 3: Veľké Kolpašské jazero (zdroj: RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom)

Lokalizácia VUK v zmysle § 2, 3 a 11 zákona č. 364/2004 Z. z.

Názov povodia	Dunaj
ID povodia	SK40000
Názov čiastkového povodia	Hron
ID čiastkového povodia	SK40000RB2SB5
Názov vodného útvaru	Jasenica
ID vodného útvaru	SKR0063

Charakteristika vodných útvarov

Veľké Kolpašské jazero nie je vymedzené ako samostatný útvar stojatých povrchových vôd. Je situované v povodí toku Jasenica na jeho bezmenných prítokoch. Tento tok je vymedzený ako samostatný útvar tečúcich povrchových vôd s kódom SKR0063. Veľké Kolpašské jazero je súčasťou siete banských tajchov vybudovaných v tejto lokalite v 18. storočí.

Kategória vodných útvarov		povrchová voda tečúca (rieka)
Kód vodného útvaru		SKR0063
Názov vodného útvaru		Jasenica
Typologický popis vodných útvarov	kód typu	K3M
	popis typu	malé toky v nadmorskej výške 500 - 800 m v Karpatoch
Dĺžka vodného útvaru (km)		21,60 (2,80 *)
Charakter vodného útvaru		prirodzený
Stav vodných útvarov	chemický stav	dobry (L)
	ekologický stav	dobry (L)
	ekologický potenciál	nerelevantný údaj

Legenda:

L - stav vyhodnotený s nízkou úrovňou spoľahlivosti

* dĺžka vodného útvaru nad zaústením do vody určenej na kúpanie (km)

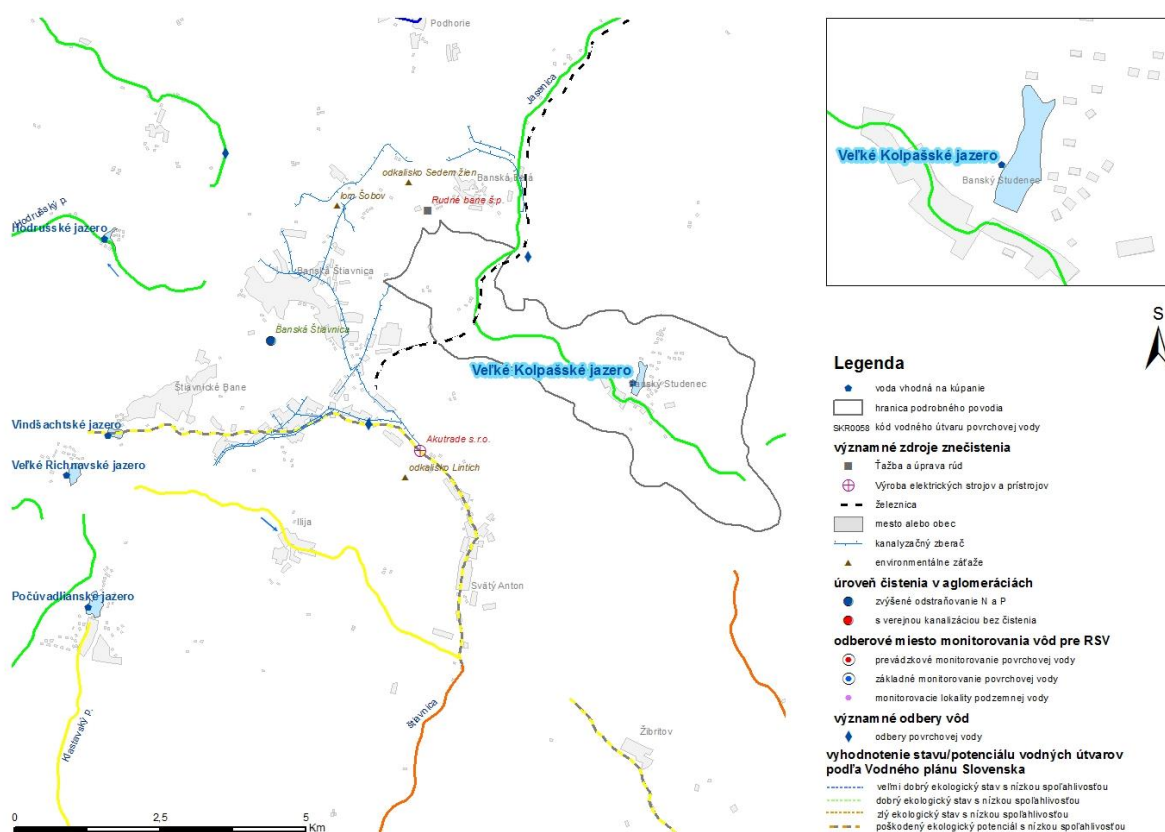
Tab. 2: Zadefinovanie útvaru povrchovej vody, v ktorom sa VUK nachádza (zdroj: MŽP SR)

Stav tejto VUK a okolitých povrchových vôd môže byť ovplyvnený stavom predkvartérneho útvaru podzemných vôd SK200220FP.

Kategória vodného útvaru		podzemná voda
Kód vodného útvaru		SK200220FP
Názov vodného útvaru		puklinové a medzizrnové podzemné vody severnej časti stredoslovenských neovulkanitov
Geologický popis vodného útvaru	vertikálne členenie	predkvartérne horniny
	dominantné zastúpenie kolektora	sladkovodné tuftické íly, piesky, pieskovce a zlepenec, tufy, tufity, aglomeráty, andezity, ryolity, bazalty
Plocha vodného útvaru (km²)		2676,943
Stav vodného útvaru	chemický stav	dobrý
	kvantitatívny stav	dobrý

Tab. 3: Ďalšie vodné útvary v oblasti vplyvu, ktoré by mohli byť zdrojom znečistenia (zdroj: MŽP SR)

Charakteristika oblasti vplyvu

Mapa 3: Oblasť vplyvu (zdroj: VÚVH)

Popis zdrojov znečistenia v oblasti vplyvu

Podľa výsledkov hygienickej prehliadky, sa na negatívnom ovplyvňovaní kvality vody môžu podieľať tieto zdroje znečistenia:

- rekreačné chaty bez vyhovujúceho spôsobu odkanalizovania,
- vodné vtáctvo a rybné hospodárstvo (prikrmovanie, exkrementy).

Veľké Kolpašské jazero je zároveň lovným kaprovým rybárskym revírom v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu. Rybia osádka je tvorená zubáčom veľkoústym, kaprom rybníčnym, štukou severnou, úhorom európskym, amurom bielym, jalcom hlavatým, z menej cenných druhov ostriežom zelenkavým, ploticou červenookou a belicou európskou. Napriek tomu, že ide o vodu kaprovú, vo Veľkom Kolpašskom jazere sa nachádzajú aj pstruhy dúhové, menej pstruhy potočné. Vzhľadom na to, že ide o pomerne hlbokú, resp. celoročne chladnú vodu, prírastky nížinných druhov rýb sú pomalšie.

Vo Vodnom pláne Slovenska bol pre prvý plánovací cyklus na výpočet emisií živín zaťažujúcich povrchové vody použitý model MONERIS. Emisie dusíka a fosforu sú počítané na základe vstupných informácií o živinovom znečistení pochádzajúcom z bodových zdrojov znečistenia, ktorými sú vypúšťania z čistiarní odpadových vôd a vypúšťania priemyselných vôd a na základe informácií o živinovom znečistení pochádzajúcom z plošných zdrojov znečistenia, ktorými sú atmosférická depozícia, erózia, povrchový odtok, sídla s nevybudovanou verejnou kanalizáciou alebo odľahčovaním dažďových vôd, drenáž a podzemná voda. Výsledky modelovania sú popísané v kapitole 8.2 Vodného plánu Slovenska, ktorý je dostupný na <https://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/koncepcne-aplanovacie-dokumenty/vodny-plan-slovenska-aktualizacia-2015/>.

Znečistenie živinami v podrobnom povodí (4-23-04-014)		Interval vypočítaný prostredníctvom modelu MONERIS
celkový dusík	kg/(ha.rok)	6,01 - 9,00
celkový fosfor	kg/(km ² .rok)	30,01 - 60,00

Tab. 4: Znečistenie živinami vypočítané prostredníctvom modelu MONERIS pre referenčné obdobie 2010 – 2015 (zdroj: VÚVH)

Opatrenia, ktoré sú zamerané na zníženie živinového a organického znečistenia spôsobeného nedostatočným čistením odvádzaných odpadových vôd alebo nedostatočným odkanalizovaním obcí spolu s opatreniami zameranými na zníženie vstupu živín z poľnohospodárstva popisujú kapitoly 8.1 a 8.2 Vodného plánu Slovenska, ktorý je dostupný na <https://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/koncepcne-aplanovacie-dokumenty/vodny-plan-slovenska-aktualizacia-2015/>.

Kvalita vody

Mikrobiológia

Zdravotne významné ukazovatele mikrobiologickej kvality vody (*Escherichia coli*, črevné enterokoky) prekročili v sledovanom období rokov 2011 – 2018 medzné hodnoty ustanovené v národnej legislatíve pre prírodné kúpaliská iba veľmi ojedinele.

V roku 2012 bola zaznamenaná na lokalite počas kúpacej sezóny len jednorázovo prekročená medzná hodnota ukazovateľa črevné enterokoky (v polovici augusta). Nakoľko kontrolný odber tento nález nepotvrdil, bol prípad vyhodnotený ako krátkodobé znečistenie a nebolo potrebné vydať zákaz kúpania.

V hodnotení kvality VUK podľa požiadaviek európskej legislatívy bolo v rokoch 2011 – 2018 Veľké Kolpašské jazero klasifikované ako výborné (najvyšší stupeň kvality).

Rok	2018	2017	2016	2015	2014
Klasifikácia VUK	Výborná kvalita vody určenej na kúpanie ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★	Výborná kvalita vody určenej na kúpanie ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★	Výborná kvalita vody určenej na kúpanie ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★	Výborná kvalita vody určenej na kúpanie ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★	Výborná kvalita vody určenej na kúpanie ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★ ★★★★

Význam symbolov:

Tab. 5: Vyhodnotenie kvality vody na VUK Veľké Kolpašské jazero podľa Vykonávacieho rozhodnutia komisie, z 27. mája 2011, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES ustanovuje symbol na informovanie verejnosti o klasifikácii VUK a o zákaze kúpania alebo odporúčaní nekúpať sa.

Prehľad stavov kvality na všetkých VUK počas kúpacích sezón 2011 – 2018 a bližšie informácie o aktuálne platnej legislatíve pre vody na kúpanie sú dostupné na http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=168&Itemid=65.

Sinice (cyanobaktérie) a riasy

Fytoplanktón je na lokalite zastúpený sinicovou a riasovou flórou. Z cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet sú zastúpené *Planktothrix agardhii*, *Dolichospermum flos-aquae* a druhy rodu *Microcystis*. V roku 2006 a 2007 boli v kúpacej sezóne zaznamenané prekročené počty buniek cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet. V roku 2008 bola z jazera vypustená voda a uskutočnila sa jeho rekonštrukcia. Od roku 2009 nebolo zaznamenané prekročenie medznej hodnoty ukazovateľa cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet.

Hodnoty chlorofylu a sa v sledovanom období rokov 2007 – 2012 pohybovali v rozmedzí od 1,7 do 20,1 µg/l a v rokoch 2013 – 2018 v rozmedzí od 1,1 do 20,1 µg/l, pričom medzná hodnota ukazovateľa je 50 µg/l.

Makroriasy a ostatné makrofyty

Vodné makrofyty sa na lokalite vyskytujú iba na malom úseku v príbrežnej zóne, mimo kúpacej časti, v blízkosti prítoku.

Neveľká pláž je tvorená zatrávnenými brehmi, v obmývanej zóne sa nevyskytuje žiadna vegetácia.

Obmývaná zóna mimo pláže je ojedinele porastená vlhkomilnými druhmi rastlín. Dominantnými druhmi brehov mimo pláže sú škripina lesná (*Scirpus sylvaticus*), trst' obyčajná (*Phragmites australis*), škripinec jazerný (*Schoenoplectus lacustris*), ostrica pobrežná (*Carex riparia*), pálka širokolistá (*Typha latifolia*) a trávny z čeľade lipnicovitých (*Poaceae*). Na malej ploche tu rastie aj kosatec žltý (*Iris pseudacorus*) a v príbrežných porastoch vrba (*Salix sp.*).

Na miestach so strmšími brehmi nie je obmývaná zóna vytvorená. Makroskopické riasy neboli zaznamenané.

Posledný odber a mapovanie makrofytov boli vykonané v roku 2012.

Dopady na zdravie

Žiadne poškodenie zdravia návštevníkov VUK Veľké Kolpašské jazero nebolo zaznamenané.

Údaje o profile

Dátum vytvorenia profilu

22. marec 2011

Posledná revízia profilu vody na kúpanie

december 2019

Dôvod revízie

aktualizácia údajov

Najbližšia revízia profilu vody na kúpanie

podľa potreby

Spracovali:

ÚRAD
VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výskumný
ústav
vodného
hospodárstva

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Slovenský hydrometeorologický ústav

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.
hlavný hygienik Slovenskej republiky